

MAKTABGACHA TA'LIM MUASSASALARIDA KATTA GURUH BOLALARIGA INGILIZ TILINI O'RGATISHDA DIDAKTIK O'YINLARNING AHAMIYATI

Qo'ldosheva Sarvinoz Sherbo'ta qizi

Guliston davlat universiteti magistranti

Annotatsiya: Mazkur maqolada maktabgacha ta'lim muassasalarida tahsil olayotgan katta guruh bolalariga ingliz tilini o'qitishda didaktik o'yinchoq va materiallarning ahamiyati, qo'llash usullari va metodlari haqida so'z boradi.

Kalit so'zi: ingliz tili mahoratii, psixota'sir, audio yozuv, pedagogik mahorat, ta'lim sifati, didaktik o'yinchoqlar.

Hozirgi zamonamizda ingliz tilini o'rganishga bo'lganning talabning oshganligi ushbu sohada ota-onalarning pedagoglarga qo'ygan vazifalarini kuchayishiga olib kelmoqda. Zamon talabiga mos holda har bir pedagog ingliz tili bilimlariga ega bo'lishi va bolalarga bu bilimlarni egallashiga yordam bermog'i zarurdir. Maktabgacha ta'lim muassasalarida bolalarga ingliz tili o'rgatishda eng maqbul usul bu audioyozuvlar, didaktik materiallar va o'yinchoqlardir. Ular yordamida pedagoglar tomonidan o'z oldiga qo'yilgan maqsadlarga osonlik bilan erishiladi.

Bugungi kunda pedagogika taraqqiy etgani sari bu ingliz tili yo'nalishida va ushbu tilni bolalarga o'rgatishga qaratilgan didaktik materiallar ustida turli tajribalar bolalarga qulay bo'lgan va oson yo'llar kopayib bormoqda. Bugungi rivojlanib borayotgan davrimizda ingliz tili ko'nikmalarini ham egallash eng muhim masalaga aylanib bormoqda. Bunda pedalar uchun yordamga keladigan bir qancha vositalar mavjud. Shular orasida pedagog o'qtuvchilar tomonidan qo'llaniladiga didaktik vosita va o'yinlarning ahamiyati kattadir. Didaktik materiallar o'z navbatida bollarga bilim

olishiga ko‘maklashib qolmasdan ,ularning bilimlarini mustahkamlashga ular egallagan bilimlarni darajasini ham aniqlashga yordam beradi.

Didaktik o‘yinlardan ingliz tilida foydalanish esa darsning mazmunli va maqsadga muvofiq bo‘lishini ta‘minlaydi.Ingliz tilida qo‘llaniladigan ko‘pgina didaktik o‘yinlar sarasiga "juftini top","soyasidan top","to‘g‘risini belgila","chiziq bo‘ylab yur" kabi o‘yinlarni misol tariqasida keltirishimiz mumkin.Bundan tashqari og‘zaki bo‘lgan didaktik o‘yinlar ham mavjud.Bular sarasiga kiruvch o‘yinlar taebiyachi nazorati ostida o‘tkaziladi.Ushbu o‘yinlardan birini misol tariqasida olsak:"Nomini top" o‘yini olsak bu o‘yinda pedagog tomonidan biror bir buyumning sifatlari ta‘riflanadi.Masalan: big or little,toll yoki bo‘lmasam uning rangi tavsiflansa yellow,blow kabi sifatlari ta‘riflamadi.Bu esa bolalardagi intiluvchanlikni va darsga bo‘lgan qiziqishini ortishiga sabab bo‘ladi.

Ko‘pchlik o‘qituvchilar tomonidan hattoki kichik guruh tarbiyalanuvchilari uchun ham mos keladigan o‘yinlar ko‘p.Bulardan biri "Pictionary" o‘yini bo‘lib ushbu o‘yinda bolalar 2 guruhga bo‘linadilar.Ulardan biri doskaga chiqadi va tarbiyachi tomonidan qo‘liga berilgan sur‘atni ko‘radi.Shundan so‘ng bu bola ushbu so‘zni ta‘riflash uchun doskada sur‘at chiza boshlaydi.Tarbiyachi tomonidan o‘yinning borishi nazorat qilinadi.O‘yin ishtirokchilari ballarni yig‘ish orqali yutgan guruhni aniqlashadi.Ballar o‘qituvchi tomonidan doskada yozib boriladi.O‘yin biror guruh 10 ball yiqquniga qadar davom etadi.

Keyingi o‘yimiz "What I am thinking?"deb nomlanadi.Tarbiyachi tomonidan juftliklarga ajratib chiqiladi.Har bir juftlikka 1 tadan oq qog‘oz beriladi.Bolalarning biri qog‘ozga biror buyumni ta‘riflash maqsadida unga hos xususiyatlarni chizib chiqadi.Ikkunchi bola esa sherigi tomonidan yozilgan sifatlarga asosan narsa yoki buyum nomini topishi kerak bo‘ladi.Bu o‘yin qay bir juftlik birinchi bo‘lib o‘ylangan so‘zni topgan jamoa g‘olblikni qo‘lga kiritadi.

Hozirgi kunda ingliz tiliga bo‘lgan e‘tibor tufayli ushbu sohada yaratilayotgan o‘yinchoqlar soni ham ko‘p bo‘lib ular orqali bolalarga beriladigan ta‘lim sifati ortib

boradi. Didaktik o‘yinlar esa bolalarni har tomonlama rivojlanishiga yordam beribgina qolmay ularning bilim darajasini ham aniqlashga yordam beradi.

Xulosa qilib aytganda didaktik materiallar bilan o‘tiladiga mashg‘ulotlar bolalarda ko‘proq tasavvur uyg‘otadi. Ular egallagan bilimlarining mustahkamlanishiga ham yordam beradi. Prizedendimiz tomonidan hozirgi paytda maktabgacha ta‘limga qaratilayotgan e‘tibor tufayli bugun maktabgacha ta‘lim tashkilotlari gullab yashnab bormoqda. Pedagoglarga yaratilayotgan e‘tibor tufayli ularning ishlari qulaylashmoqda. Ularning mehnatlari esa samarali baholanmoqda. Bularning barchasi uchun biz tomonimizdan munosib javob qaytarilishi, tarbiyachi pedagoglar tomonidan esa uahbu sohani gullab yashnashiga hizmat qilish zarurligini ta‘kidlab o‘tmoqchiman.

Adabiyotlar.

1. "Pedagogika i progressivniye texnologiya obucheniy" Bepalko.V.P
2. "Kadrlar tayyorlash milliy dasturi" Toshkent 1997
3. N.P. Kosterina. «Uchebnoye risovaniye» M. «Prosvesheniye» 1984.
4. Nutqni tekshirish va rivojlantirish bo‘yicha logopedik albom.
Mo‘minova LR
5. "Zamonaviy pedagogikaning dolzarb muammolari" Toshkent 2018 y.
6. "Maktabgacha pedagogika" Qodirova F.R. Toshpo‘latova Sh.Q
7. google.uz sayti.